

Sygn. akt I UK 7/19

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z odwołania W.W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
z udziałem zainteresowanych: Ł.A., K.K., K.L. i D.P.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 5 listopada 2019 r.,
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 10 lipca 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 lipca 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) sygn. akt III AUa (...), w sprawie W.W.. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R., przy udziale zainteresowanych Ł.A., K.K., K.L. i D.P. o podleganie ubezpieczeniom społecznym, po rozpoznaniu apelacji W. W. od wyroku z dnia 8 maja 2017 r. Sądu Okręgowego w K. sygn. Akt XI U (...), w punkcie 1. oddalił apelację, w punkcie 2 zasądził od W.W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. kwotę 2.475 zł tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Decyzjami z dnia 19 października 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, iż D.P, Ł.A, K.L. i K.K., jako zleceniobiorcy u płatnika składek W.W., podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i

wypadkowemu w okresach wskazanych w decyzjach i z tego tytułu ustalił podstawę wymiaru składek na podane ubezpieczenia.

Odwołania od powyższych decyzji wniósł płatnik składek W.W., domagając się ich uchylenia i umorzenia postępowania w całości oraz zasądzenia od organu rentowego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołania płatnika wnosił o ich oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Ubezpieczeni D.P., Ł.A., K.L. i K.K. nie zajęli stanowiska w sprawie. Sąd Okręgowy w K. połączył sprawy dotyczące D.P., Ł.A., K.L. i K.K. i wyrokiem z dnia 8 maja 2017 r. oddalił odwołania oraz zasądził od odwołującego W.W. na rzecz organu rentowego kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od przedstawionego wyroku wywiódł płatnik składek. Zaskarżając orzeczenie w całości, wniósł o jego zmianę poprzez uchylenie wydanych przez organ rentowy decyzji i umorzenie postępowań w tych sprawach oraz zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zaskarżonemu wyrokowi apelujący zarzucił naruszenie art. 6, art. 12 ust. 1 i art. 13 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 627 k.c., art. 353¹ k.c., brak rozpoznania istoty prawnej sprawy i naruszenie prawa procesowego poprzez sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, wskazując jednocześnie wartość przedmiotu zaskarżenia w stosunku do każdego z ubezpieczonych, które dotyczyły zaskarżone decyzje objęte niniejszym postępowaniem.

Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 10 lipca 2018 r. nie uwzględnił apelacji. Sąd drugiej instancji doszedł do przekonania, iż zasadne jest stanowisko Sądu Okręgowego, że zainteresowani realizując sporne umowy jako osoby wykonujące umowy o świadczenie usług, podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach, na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o

systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U z 2017 r., poz. 1778), a płatnik składek zobowiązany był do zgłoszenia ich do ubezpieczeń i odprowadzania należnych składek na ubezpieczenia społeczne od przychodów uzyskanych z tytułu tych umów na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 ust. 1 tej ustawy.

Skargę kasacyjną wywiódł płatnik składek.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawie określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., czyli z uwagi na istnienie istotnego problemu prawnego, wymagającego odpowiedzi na pytanie, czy ocena czynności prawnej i jej skutków na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych wyłącza dalsze konsekwencje prawne i konieczność dokonania ponownej oceny tej czynności również w ramach systemu norm prawa cywilnego, a w szczególności czy ocena umowy, która została zawarta zgodnie z zamiarem i wolą stron jako umowa rezultatu, do której należałoby zgodnie z wolą stron runowy stosować przepisy regulujące umowę o dzieło może zostać zakwalifikowana przez organ rentowy jako umowa zlecenia (bądź jako inna umowa do której należy stosować odpowiednio przepisy o umowie zlecenia) bez rozważenia następnych konsekwencji prawnych takiej kwalifikacji dla jej postanowień o charakterze *essentialia negotii*?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym,

że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP

119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

Zagadnienie prawne sformułowane w treści skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie i mające uzasadniać jej przyjęcie do rozpoznania nie spełnia wymogów wskazanych powyżej. Przede wszystkim należy zauważyć, że zostało ono tak sformułowane, że nie wyraża żadnego problemu prawnego o charakterze ogólnym, mogącego przyczynić się do rozwoju prawa, a jedynie zmierza do uzyskania rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego, korzystnego dla strony skarżącej. Należy zatem przypomnieć, że skarga kasacyjna nie jest zwykłym środkiem odwoławczym, a Sąd Najwyższy nie jest zwykłym sądem trzeciej instancji. Sposób sformułowania zagadnienia prawnego w skardze kasacyjnej uniemożliwia Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu, która miałaby walor istotności dla innych postępowań dotyczących podobnego przedmiotu.

Ponadto jak wskazywano powyżej zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne" (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004, nr 7-8, s. 51).

Formułując zagadnienie prawne skarżący nie przytoczył żadnych przepisów prawa, z którymi wiąże określony problem prawny, poprzestając na nie mającym poparcia w konkretnych przykładach kontestowaniu dokonywanej przez sądy i organy rentowe oceny stanów faktycznych związanych z kwalifikowaniem zawartych przez płatników umów cywilnoprawnych.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

as